

וַיִּגְרְשׁוּם וַגּוֹ', וְתַמָּן אֲזַדְמַנַּת לִיהַ צְפוּרָה, (ד) קנב ע"ב) בְּגִין דְּהֵיּוּא בְּאֵר גְּרַמָּא לוּן.

הָא חֲזִי הָאֵי בְּאֵר, שְׁבַע זְמַנִּין כְּתִיב בְּפִרְשְׁתָּא דָא, בְּגִין דְּאִיהוּ רְמִז לְשְׁבַע. וְהָכִי אֶקְרִי בְּאֵר שְׁבַע, (ובגין) בְּאֵר דָּא, אֲדַכְּר שְׁבַע זְמַנִּין בְּפִרְשְׁתָּא דָא. דְּכְתִיב, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בִּשְׂדֵה. כִּי מִן הַבְּאֵר הֵיחָא. וְהָאֲבָן גְּדוּלָּה עַל פִּי הַבְּאֵר. וְנֶאֱסַפּוּ שְׁמָה כָּל הָעֲדָרִים וַגּוֹ' מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאֵן וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבְּאֵר. וַגְּלָלוּ אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וַיִּגַּל אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. הָא שְׁבַעָה. וּבּוֹדָאֵי דְהָכִי הוּא.

בְּמִשָּׁה לֹא כְתִיב אֱלָא זְמַנָּא חֲדָא, דְּכְתִיב, (שמות ב) וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר. בְּגִין דְּמִשָּׁה, אֲתַפְּרֵשׁ מִכָּל וְכָל מִבֵּיתָא דְלַתְתָּא, וַיַּעֲקֹב לֹא אֲתַפְּרֵשׁ כָּלָל. בְּמִשָּׁה חַד, כְּמָה דְכְתִיב, (שיר השירים ו) אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי. אַחַת הִיא לְאִמָּה. וּבְגִין כֶּן מִשָּׁה מְאִרְיָה דְבֵיתָא הָוָה, וְאֶסְתַּלַּק לְעִילָא, בְּמִשָּׁה כְּתִיב, (שמות ב) וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר, בַּיַּעֲקֹב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בִּשְׂדֵה, וְלֹא כְתִיב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר.

דְּכָר אַחַר (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, רַבִּי אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים ק) אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשְׁפָּט, זְפַאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לוּן אֲוִרְיִיתָא דְקִשׁוּט לְאֲשְׁתַּדְלָא בְּהַ יִמְמָא וְלִילִי. דְּהָא כָּל מָאן דְּאֲשְׁתַּדְלָא בְּאֲוִרְיִיתָא, אֵית לִיהַ חִירוּ מִכָּלָא, חִירוּ מִן מוּתָא דְלֹא יִכְלָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהַ, וְהָא אֲוִקְמוּהַ. בְּגִין דְּכָל מָאן דְּאֲשְׁתַּדְלָא בְּאֲוִרְיִיתָא וְאֲתַאֲחִיד בְּהַ, אֲתַאֲחִיד בְּאִילָנָא דְחַיִּי. וְאִי אֲרַפִּי גְרַמִּיָּה מְאִילָנָא דְחַיִּי, הָא אִילָנָא דְמוּתָא שְׂרִיא עֲלוּי, וְאֲתַאֲחִיד בֵּיהַ.

מִשָּׁה, שְׁכַתּוּב (שמות ב) וַיִּכְבְּאוּ הָרַעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַגּוֹ', וְשֵׁם הַזְּדִמְנָה לוּ צְפוּרָה, מִשׁוּם שְׂאוּתָהּ הַבְּאֵר גְּרַמָּה לְהֵם.

בְּאֵרָא, הַבְּאֵר הַזֶּה כְּתוּבָה שְׁבַע פְּעָמִים בְּפִרְשָׁה הַזֶּה, מִשׁוּם שֶׁהִיא רְמִז לְשְׁבַע. וְכַךְ נִקְרָאת בְּאֵר שְׁבַע. [ומשום] הַבְּאֵר הַזֶּה נִזְכָּרְת שְׁבַע פְּעָמִים בְּפִרְשָׁה הַזֶּה, שְׁכַתּוּב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בִּשְׂדֵה. כִּי מִן הַבְּאֵר הֵיחָא. וְהָאֲבָן גְּדוּלָּה עַל פִּי הַבְּאֵר. וְנֶאֱסַפּוּ שְׁמָה כָּל הָעֲדָרִים וַגּוֹ' מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאֵן וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבְּאֵר. וַגְּלָלוּ אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וַיִּגַּל אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. הָרִי שְׁבַעָה, וּבּוֹדָאֵי שְׁכַךְ זָה.

בְּמִשָּׁה לֹא כְתוּב אֱלָא פְּעַם אַחַת, שְׁכַתּוּב וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר. מִשׁוּם שֶׁמִּשָּׁה נִפְרַד מִכָּל וְכָל מִבֵּית שְׁלֹמֹתָה, וַיַּעֲקֹב לֹא נִפְרַד כָּלָל. בְּמִשָּׁה אַחַד, כְּכַתּוּב (שיר ו) אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי. אַחַת הִיא לְאִמָּה. וּמִשׁוּם כֶּן מִשָּׁה הִיָּה כְּעַל הַבֵּית וְהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. בְּמִשָּׁה כְּתוּב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר. בַּיַּעֲקֹב - וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בִּשְׂדֵה, וְלֹא כְתוּב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר.

דְּכָר אַחַר וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה - רַבִּי אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים ק) אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשְׁפָּט, אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לְהֵם תּוֹרַת אֱמֶת לְהַשְׁתַּדֵּל בְּהַ יָמִים וְלִילוֹת, שְׁהֵרִי כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ חֲרוּת מִהַכָּל, חֲרוּת מִן הַמְּוֹת, שְׁלֹא יִכּוֹל לְשַׁלֵּט עֲלָיו, וְהֵרִי פְרִשׁוּהַ, מִשׁוּם שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְנֶאֱחָז בְּהַ, נֶאֱחָז בְּעֵץ הַחַיִּים. וְאִם מִרְפָּה אֶת עֲצָמוֹ מֵעֵץ